

Voorjaarsnota 2011: Doorzetten!!!

Op 30 juni is in de raad het collegeprogramma annex voorjaarsnota 2011 behandeld. Hierbij de bijdrage van Ton Menke.

De afgelopen week kwamen er een paar krantenkoppen voorbij die je als burger de stuipen op het lijf jagen. Ik heb er hier twee.

1. Het college van B&W in Aalten heeft de gemeenteraad vorige week in beslotenheid ingelicht over een omvangrijk pakket aan bezuinigingsmaatregelen: Afschaffen van schoolzwemmen en schoolgymnastiek, drie dagdelen sluiting van de bibliotheek, minder geld voor het dierenasiel, dierenambulance, alcoholmatiging en museum. Geen steun aan ijsvereniging, waar ik me gezien de huidige temperatuur iets bij kan voorstellen. Dat de straatverlichting tussen 's avonds 23.00 en 's morgens 06.00 uur om en om uitgaat is uit milieuoogpunt verstandig. Maar voor de rest is het droefenis alom.

2. Ook de inwoners van de gemeente Montferland moeten rekenen op snoeiharde bezuinigingen. Wethouder Rob Visser van Financiën ziet het somber in. Niemand ontkomt eraan! Alles wat beïnvloedbaar is om de kosten te beheersen, ligt onder vuur. Sportaccommodaties, voetbalverenigingen, zwembaden. Het college heeft al een paar dingen besloten die de gemeenteraad nog moet goedkeuren. Gezien de noodlijdende situatie van Montferland heeft de raad alleen weinig keus.

Hoe anders is het persbericht van het college in de Oude IJsselstreek bij de presentatie van het collegeprogramma annex voorjaarsnota "Doorzetten"!

Het college gaat voor het `Axe-effect`, waarbij ze verwijzen naar het reclamefilmje van de deodorantfabrikant. Het college wil niets weten van de stank van rigoureuze bezuinigingen, niks geen geur van afbraak van voorzieningen.

Daar heeft helemaal niemand wat aan. Wij willen het anders gaan doen. We beginnen bij de nullijn en gaan vanaf die positie bouwen. We blijven af van de jus van de samenleving. We gaan de komende jaren niet korten op bibliotheken, recreatie, welzijn, scholen, subsidies. Dat zijn zaken die de samenleving nodig heeft. De basis. Het college zou eigenlijk nog veel meer willen doen zelfs met minder geld.

Inleiding

Laat ik meteen klip en klaar duidelijk maken dat de PvdA-fractie niet alleen erg enthousiast is over dit krantenartikel, maar meer nog over de sfeer dat dit collegeprogramma c.q. voorjaarsnota ademt en de uitgangspunten die gekozen worden. In de fractie werd de alomvattende term "vooruit boekhouden" genoemd. Niet bezuinigen maar minder kosten maken! Het getuigt van moed, lef en is ondernemend. Briljant!

In 2005 heette de uitwerking van het collegeprogramma nog OWN 2020. De toenmalige coalitiepartijen zeiden toen in de onderhandelingsperiode; laten we eens dromen over hoe de Oude IJsselstreek er in 2020 uitziet. En laten we vooral ook dromen over hoe we willen dat de Oude IJsselstreek er in 2020 uitziet of uit kán zien. Nu in 2010 blijkt dat OWN2020 niet zo maar een losse flodder is geweest.

Met het collegeprogramma “Doorzetten” doen de coalitiepartijen in feite hetzelfde. Opnieuw willen we het verschil maken! Laten we ook nu kijken naar een aanpak die veel verder reikt dan de huidige regeerperiode. Laten we ook nu weer, vanaf het begin verder kijken dan onze neus lang is. De PvdA-fractie gelooft er namelijk óók heilig in dat de gemeente, ondanks de huidige zware economische tijden, juist de komende jaren een nieuwe sprong vooruit kan maken. Creatieve, innovatie en onorthodoxe ideeën en maatregelen kunnen de kwaliteit van de gemeente en de Achterhoek in alle denkbare opzichten een enorme impuls te geven. Het collegeprogramma “doorzetten” zet een aantal belangrijke hoofdlijnen uit. Niet meer en niet minder: deels omdat ze langere tijd mee moet en dus ruimte moet laten voor nog weer andere nieuwe ontwikkelingen. Deels ook omdat haar realisatie de enthousiaste inzet van vele partijen veronderstelt. Net als OWN 2020 vormt het collegeprogramma, voor de PvdA-fractie, een belangrijke inspiratiebron, die richting geeft en stimuleert.

Het collegeprogramma

Al deze loftuitingen nemen niet weg dat we als gemeente een pittige opdracht hebben, namelijk; het hoofd bieden aan onder andere demografische ontwikkelingen en economische tekorten.

Het wordt ‘breken en bouwen’ tegelijk.

De boodschap van het collegeprogramma is helder:

- de dienstverlening aan de burgers moet nog veel beter;
- bewoners moeten worden vastgehouden en nieuwe aangetrokken;

Dat moet mogelijk worden door een hele forse inzet op samenwerking, met burgers, met de eigen organisatie, met andere gemeenten, met het bedrijfsleven en door het zoeken naar aanvullende fondsen.

Ik haal nog even vier onderdelen van het stuk naar voren

1. Dienstverlening

De onvrede van de burger over de overheid is een oprechte onvrede. De kern van het onbehagen is het disfunctioneren van de overheidsorganisaties in de uitvoering van haar taken en de onmacht van de burger die ziet dat de verantwoordelijken ermee weggelopen (en er ook nog eens rijk van worden). In alle sectoren, die gerekend kunnen worden tot de klassieke overheid, wordt niet geleverd wat burgers zouden mogen verwachten.

Daarom is de PvdA-fractie blij met de keuze dat het college zich met heel veel energie gaat richten op het nog verder verbeteren van de dienstverlening aan onze burgers. Met de keuze, de dienstverlening op alle fronten te versterken, verwacht de PvdA-fractie dat burgers op termijn weer gaan vertrouwen op de kwaliteit van de publieke dienstverlening. Kortom: de publieke taak versterken door een vernieuwende werkwijze en door de organisatie van de grond af aan opnieuw op te bouwen.

De organisatie In die nieuwe organisatie staat de dienstverlening aan burgers dus centraal. Verder doen we alleen werk dat ons wettelijk is opgedragen of werk dat bestuurlijke prioriteit heeft. Kortom: duidelijkheid scheppen over het doen en laten van de gemeentelijke organisatie. Zo’n verandering vraagt van medewerkers wél dat ze loskomen van de geschiedenis, waar een levenslange plek op dezelfde afdeling regel was en geen uitzondering. De medewerkers zullen flexibel en mobiel moeten worden. Ze moeten niet gaan piepen als ze bijvoorbeeld op een andere afdeling harder nodig zijn of hun werk soms elders in de regio uitgevoerd wordt. De focus van de organisatie ligt vanaf nu op durf en klantgerichtheid, verantwoordelijkheid nemen en resultaatgerichtheid. Het werken bij de gemeente moet vooral

ook interessant en uitdagend zijn. De cultuur van de organisatie kan dit doel en het benutten van deze competenties in de weg staan. Ambtenaren zijn niet zo veranderingsgezind, de beroepsgroep verdedigt graag haar verworven rechten. Toch moet het! Veranderen kan overigens ook spannend zijn en voordelen opleveren. Wij zijn ervan overtuigd dat medewerkers, op termijn, net als wij enthousiast worden. Want veranderen en mobiel zijn geeft ook kansen.

Maar dat vraagt dus vooral een verandering in de “mind-set” bij de medewerkers. De PvdA-fractie vindt het daarom belangrijk dat het veranderingsproces zorgvuldig en met de nodige aandacht gebeurt. Het flexibeler en klantgericht maken van de organisatie is geen instrumenteel proces. Er moet aandacht zijn voor de menselijke aspecten, ondersteund met een doeltreffend personeelsbeleid.

3. Samenwerken

Behalve het zoeken naar aanvullende fondsen moet vooral ook substantiële financiële ruimte gevonden worden in verregaande samenwerking met burgers, met andere gemeenten en met het bedrijfsleven. De terreinen waarop die samenwerking vormgegeven zal worden zijn: milieu en afval, inkoop, zorg, uitkeringen, personeelszaken, financiën en belastingen. De PvdA-fractie juicht deze keuze toe.

De PvdA-fractie wil: dat als we kiezen voor samenwerking en schaalvergroting we de publieke belangen blijvend beschermen en waarborgen. We moeten niet vergeten dat het publiek de politiek als aanspreekpunt wil als het om die publieke taken gaat. We kiezen dus voor slimmer werken soms vanuit een grotere schaal waarbij de kwaliteit van de dienstverlening en bereikbaarheid voor de burgers voorop staat. De PvdA-fractie vraagt het college daarom niet voor de beste theoretische oplossing te kiezen maar voor de best werkbare. Want alleen dan krijgt de burger meer vertrouwen en waar voor minder belastinggeld.

De PvdA-fractie vindt het nu ook de tijd de samenwerking met kernen en buurten een stap verder te brengen. Wij willen ze veel meer ruimte bieden voor innovaties, zelfvertrouwen en verantwoordelijkheid. Als we de organisatie en werkwijze toch opnieuw gaan inrichten, kunnen we nu ook de situatie creëren waarin mensen veel meer dan nu het gevoel hebben: de directe omgeving is ook van mij, ik draag daar ook verantwoordelijkheid voor. Uiteindelijk komt leefbaarheid van binnenuit. Bewoners weten het beste waaraan hun buurt of kern behoefte heeft en laat henzelf daarvoor zorgen. Bewoners kunnen wat de PvdA-fractie betreft dus zelf heel veel meer vorm gaan geven aan hun eigen buurt, wijk of kern. Hiervoor beschikken ze dan wel over een voldoende eigen budget. De gemeente heeft bovendien nauwelijks meer een uitvoerende maar vooral een faciliterende rol. Samen moeten ze maatschappelijke dilemma's en problemen het hoofd bieden.

4. Investeringsstrategie Nuongelden

Voor toekomstgerichte investeringen is incidenteel meer dan € 30 miljoen beschikbaar uit de verkoop van de aandelen Nuon. Dat geld is door de burgers opgebracht en moet ten goede van de Oude IJsselstreek komen, vindt de PvdA-fractie. Het college geeft in haar programma aan dat zij dit zogenoemde “veranderkapitaal” primair wil inzetten voor investeringen die nieuwe werkgelegenheid en nieuwe doelgroepen aantrekken. De PvdA-fractie begrijpt en onderschrijft dat maar vindt die keuze te ruim en daarmee te onduidelijk geformuleerd. Er is weliswaar toegezegd dat we in het najaar raadsbreed de besteding en de keuzes gaan bespreken, toch wil de PvdA-fractie nu alvast een voorschot nemen. We streven naar een toekomstgerichte investeringsstrategie. We willen met het

incidentele geld structurele investeringen in de samenleving doen. We hebben voor onszelf alvast een aantal criteria geformuleerd en enkele investeringsdomeinen benoemd. De volgorde is niet willekeurig.

De PvdA-fractie wil het Nuon-geld:

- investeren in duurzame, alternatieve energie zoals zon, windenergie en biogas ook door bijvoorbeeld te participeren in coöperaties. Innovatie via de coöperatie, noemen we dat.
- we willen investeren in mobiliteit dus mensen met elkaar verbinden. Dat doen we door in te zetten op een hoogwaardig openbaar vervoer en een gemeentedekkend glasvezelnetwerk om zo ook werkgevers en werknemers te verbinden
- we willen investeren in kennis: waaronder duurzame innovatie en slimme ambachtelijkheid
- we investeren in het leefklimaat: dus in de ontwikkeling van dorpen, wijken en kernen en topvoorzieningen op het terrein van sport en cultuur
- en natuurlijk willen we ook investeringen in natuur en landschap

En dan is het geld denken we wel op, maar een groot deel zal zich op termijn vanzelf terugverdienen.

Tenslotte

We bouwen de begroting opnieuw op. “We begroten niet meer op basis van historisch gegroeide cijfers, maar alleen wat we vandaag willen ondernemen”, staat in het collegeprogramma. Zero-based-budgetting wordt dat genoemd.

De PvdA-fractie is blij met blijvende mogelijkheden voor nieuw beleid. U maximeert het bedrag wél op het huidige niveau van € 0,5 miljoen. Ook wij vinden het financiële plafond een belangrijk kader is. Wij zijn dan ook blij dat de komende periode een stringent begrotingsbeleid gevoerd wordt. Zowel incidentele als structurele tegenvallers moeten binnen het beleidsveld zelf worden opgelost en meevallers gaan terug naar de algemene reserves. Dit begrotingsbeleid komt ons overigens bekend voor. In politiek Den Haag noemt men dit de Zalm-norm. De PvdA-fractie doet hierbij het voorstel de lokale versie van dit begrotingsbeleid de Oernorm te noemen, nuchter en tegelijkertijd vooruitstrevend.

We zijn benieuwd naar de verdere uitwerkingen in augustus en zullen dan zelf ook meer uitgewerkte voorstellen doen. Bijvoorbeeld over de noodzaak van (preventieve) investeringen in de volksgezondheid.

30 juni 2010

Namens de PvdA-fractie

Ton Menke